

ΕΚ ΤΩΝ «ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ»

Δ. Ν. ΦΟΣΤΕΡΗ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗΝ

ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ. — ΑΥΓΗ.

(*Ιδε συνέχειαν εἰς προηγούμενον φύλλον)

ΑΥΓΗ

Εὐτυχὴς καλύβη, εἶπεν . . . ἄλλὰ . . .

ΝΑΡ. (μετ' ἐνδιαφέροντος)

Πῶς! ὑπάρχει ἐν—ἄλλὰ;

ΑΥΓΗ (διστάζουσα)

ΝΑΡ.

Ἄλλ' εἰπέ! . . ἡ σιγὴ σου αὕτη τί δηλοῖ; . . Ὅποια λοιπὸν σκέψεις προπετῶς ταράττει τὸ γαληνιαῖον τοῦτο μέτωπον καὶ καθιστᾷ αὐτὸ περίφροντι; τί τὸ τολμοῦν νὰ σὲ κρατήσῃ σκεπτικὴν;

ΑΥΓΗ. (μετ' ἐνδοιασμοῦ)

. . . Οὐ δέν . . . Εὐτυχὴς καλύβη εἶπον· καὶ τοῦτο διότι δὲν ἐτόλμων νὰ εἶπω, ὅτι ἡ Αὐγὴ εἶναι εὐδαίμων. Ἀληθῶς εἰμαι εὐτυχὴς· πλὴν καὶ ἐπὶ τοῦ αἰθριωτέρου πολλακίς οὐρανοῦ βλέπομεν διερχόμενον εἶδος τι νεφέλης καὶ τοῦτο, ὡς μία σκέψις τῆς εὐδίας, ὡς τις πένθιμος διαλογισμὸς αὐτῆς, μυστηριώδης, ἄγνωστος . . ἡ καλύβη αὕτη εἶναι εὐτυχὴς καὶ ἡ Αὐγὴ . . ἀρκεῖ! ἄλλ' ὁ οἶκός σου Νάρκισσε;

ΝΑΡ. (διακόπτων αὐτήν)

Ὁ οἶκός μου, εἶπας; . . ὦ τῆς εὐγενοῦς μερίμνης! ἄλλ' ὁ οἶκός μου φίλη μου εἶναι καὶ πάλιν οἶος καὶ πρότερον· οὐδὲν διεταράχθη, ἀνεπαίσθητος μεταβολή. Ἀντικατάστησον ἐν σῶμα δι' ἐτέρου ἐντὸς λεκάνης ὕδατος, οὐδὲν τὸ μέγα! ὀλίγα κύματα καὶ οὐδὲν πλέον, κύματα θραυόμενα, ὅπως οὗτ' ἐφ' ἅπαξ ἐπαναληφθῶσιν . . ὦ, πίστευσον· λησμονοῦν ταχὺ τοὺς πίπτοντας, καὶ ἀδιάφορον ἂν οὗτοι πίπτουν ἐκουσίως . . ἡ πτώσις συνεπιφέρει συνήθως μεθ' ἐκυτῆς τὸ εἶδος, ὡς τὸ πτώμα τὸ σάβανον αὐτοῦ καὶ ἡ λήθη οὕσα τὸ πρῶτον τῆς φιλαρχίας προτέρημα εἶναι τὸ ἔσχατον ἐκεῖνο τοῖς λοιποῖς αἰσθημα τὸ ἀποκαθιστᾷ τὴν ἀσφαλεστέραν τῶν θανάτων πλᾶκα! .

ΑΥΓΗ

Καὶ ὅμως, Νάρκισσε, σὺ ἦσο τὸ κλέος του· ὁ ἀδελφός σου σὲ ἡγάπα, τὸ πλῆθος σὲ ἐλάτρευε . . τὸ πᾶν ἔκυπτε, ὅπως τὸ διαθέσῃς· ἦσο αὐτοκράτωρ καὶ ὑπ' ἐσὲ ἐσειετο εἰς θρόνον· ἦσο ἐκεῖ . . καὶ ἴσως ἦσο εὐτυχέστερος! . ὦ πόσῃ μὲ ταράττει ἡ ἰδέα, ἡ βάσκανος αὕτη προαίσθησις ὅτι ἴσως ἐγὼ

ὑπῆρξα, ἢ μέλλω νὰ γίνω ἢ πρόξενος τῆς δυστυχίας σου! . . ὦ θὰ ἐπροτίμων, θὰ ἐπροτίμων . . ἄλλ' ἐλλείπει ἡ ἐκφρασις, ἢ μᾶλλον οὐδεμίαν εὐρίσκω ἀρετὴν! . . Ἄλλοτε εἶχες τὰ ἀνάκτορα, τὸ στέμμα σου, ἄλλ' ἤδη . .;

ΝΑΡ. (διακόπτων καὶ αὐθις)

Σέ, Αὐγὴ!

ΑΥΓΗ (συνεχίζουσα)

Ἄλλ' ἰδέ· ἤδη εἶναι νύξ, διότι ὁ ἥλιος ἐκρύβη ὑπὸ τὸν ὀρίζοντα, ἄλλ' αὖριον καὶ πάλιν θὰ ἐπανεέλθῃ φαεινός, πύρινος . . τὸ φθινόπωρον ἀρπάζει τὰ φύλλα ἀπὸ τοὺς κλάδους, ἄλλ' ἡ ἄνοιξις ἐπαναφέρει αὐτά. Τί τέλος τὸ μὴ πρόσκαιρον, τί τὸ διαρκές, τίς ὁ μὴ ἐπιστρέφων εἰς τὸ βῆμά του; — Ὁ χρόνος μόνον παρέρχεται ἀνεπιστρεπτεῖ, Νάρκισσε, καὶ σὺ, καὶ σὺ . . τίς οἶδε! . . (ἐλαφρὸς στεναγμὸς ἀφίνει τὰ χεῖλη τῆς καὶ κλίνει μὲ ἀνεστραμμένον τὸ πρόσωπον ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ Ναρκίσσου, στηριζομένου ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου.)

ΝΑΡ. (καθ' ἑαυτὸν)

Νὰ ἐπιστρέψω . . λέγει . . καὶ εἰς στοναχὴν κατέληξεν ἡ ἀβεβαιότης, ἡ τοῦ μέλλοντος ἀσάφεια! ἡ τῆς ἀφελοῦς ψυχῆς ὁ δισταγμός! (πρὸς τὴν Αὐγὴν). Διστάζεις φίλη μου; καὶ ὁμιλεῖς περὶ τοῦ φιλάρχου, παραμελοῦσα ἐδῶ τὸν Νάρκισσον τὸν ἀπολακτίσαντα ταύτην τὴν Ἀρχὴν! . . Ὁ ἀδελφός μου, ὡς λέγεις, μὲ ἡγάπα· ἄλλ' ἀγνοεῖς ὅτι οὗτος εἶχε μίαν ἐρωμένην — τὴν αὐτοκρατορίαν, ἣν κρύφα, πλὴν περιπαθέστερον ἡγάπα, ἐλάτρευεν: ἐμάντευσα τὸν ἔρωτα, καὶ συνέδεσα τοῦτον μετ' ἐκείνης ἀποδοῦς τὸ ἴδιόν μου στέμμα. Ὁ λαός, ἐπίσης, μὲ ἐλάτρευεν . . ἄλλ' ἴσα νομίζω τῷ παρέρσχον τεκμήρια, εὐρισκόμενος ἐδῶ καὶ οὐχὶ ἐκεῖ! . . ὦ, ἄς ἀνάσῃ, φίλη μου, ἐπὶ τῆς ἐπικρατείας ταύτης, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν, ἐπὶ τῆς ὑψηλίου ὅλης ὅστις δῆποτε, πλὴν βασιλεύει σὺ ἐπὶ τῆς καρδίας μου Αὐγὴ! δι' ἐμὲ ἀρκεῖ ὁ ἔρωσ σου καὶ ἡ καλύβη αὕτη! — πτωχὴ καὶ συνήθης ποιητικὴ ἐκφρασις θὰ εἴπῃς καὶ ὅμως πόσον αἰσθάνομαι αὐτὴν ζωηρὰν ἐν τῇ θελήσει καὶ μεγεθυνομένην ἐν τῇ ψυχῇ μου. Κατ' αὐτὴν τὴν σιγὴν, εἰμὶ εἰς πολίτης, ἀπλοῦς τις ἀγρότης· καὶ ὅμως αἰσθάνομαι ἑμαυτὸν πλέον, ἢ μέγαν! ἀπὸ τοῦ χθαμαλοῦ τούτου ἐδάφους, ὅπου τὰ ἄνθη καὶ ἡ χλόη ἐφαμύλλως ποικίλοντα συναρμολογοῦσι τὸν ὠραιότερον τάπητα, αἰσθάνομαι ἑμαυτὸν ἀνερχόμενον πολὺ ἄνωθεν, ἢ τοῦ ὑψηλοτέρου τῶν οἰκῶν μου πύργου! . Ἀληθῶς, ὑπῆρξά τι κεκαλυμμένον, ἄλλ' ἀπεκάλυψα αὐτό. Ἀντήλλαξα τὴν θύελλαν μὲ τὴν εὐδίαν, τὰ ἀνάκτορα μὲ μίαν καλύβην, τὸν χρυσόν μου ὄλον μὲ τὴν κόμην ταύτην, τὴν πορφύραν μὲ τὰ χεῖλη σου· ἔκαμα θρόνον τὴν καρδίαν σου καὶ εἰμαι βασιλεὺς! τίς βασιλεὺς εὐτυχέστερος ἐμοῦ; τίς ὁ τολμῶν τὴν σύγκρισιν; εἶναι λοιπὸν λαμπρότεροι τοῦ στέμματος οἱ ὠχρῶντες λίθοι ἀπὸ τοὺς λαμπροὺς τούτους ἀδάμαντας τῆς οὐρανοῦ σινδόνος; Ὁ ἔχων τοὺς μέν, στερεῖται τῶν ἐτέρων — ἀναγκαῖα ἀναλογία. ὦ, πίστευσόν με Αὐγὴ, ἐνόσφ ἡ καρδία μου πάλλει εἰς τὸ στήθος μου, ἐνόσφ ὁ ἥλιος φωτίζει τὸ βλέμμα μου, καὶ (δεικνύων

τοὺς ὕγραυς ἐκείνους ὀφθαλμούς) οἱ γλαυκοὶ μου οὔποτε ἀστέρες τὴν ψυχὴν μου, ὃ πρῶτην Αὐτοκρατορὶ δὲν θὰ εἶναι, ἢ ὁ Νάρκισσος καὶ ὁ Νάρκισσος οὗτος, ἡ σκέψις σου, τὸ δάκρυ σου, τὸ μειδιάματά σου, αὐτὴ ἡ ψυχὴ σου!...

(Εἶτα μετ' ἐνθουσιασμοῦ αὐξάνοντας καὶ πλείονος περιπαθείας καὶ ὥσεί μονολογῶν).

Ἄλλως τε τί ὠραιότερον τῆς συνενώσεως δύο ψυχῶν εἰς μίαν καὶ τῆς ἀτελευτήτου καὶ ὄνειροπόλου συνδιαλέξεως αὐτῶν πρὸς τὰ ἄστρα ἐκεῖνα ὑπὸ τὰς μυστηριώδεις νυκτερινὰς τῆς αὔρας πνοάς; Ὡς ὄνειρα, ὄνειρα! πλάνη εὐτυχής, ἀπάτη εὐεργέτης! λευκὴ τῶν ποιητῶν πτέρυξ προσφερομένη πρὸς πτῆσιν, γλυκεῖα ἀνακόχλασις ζωῆς ἐν κρανίῳ κυφοροῦντι ἐλπίδας!... Ἐλπίς καὶ ὄνειρον, πεφιλημένον ἀχσίρει ζωὴ ἐν εἰδῇ ῥεμβασμοῦ ἐπὶ μορφῆς νηπίου, ἀσπείρευτον καὶ γλυκὺ τοῦ βίου μας γάλα. δι' οὗ ἀναγκαιῶς καὶ αἰωνίως ὁ ἄνθρωπος ἀποκαθίσταται βρέφος;... Δυάς, ἀφ' ἧς ἐκλάπη τὸ ἀληθές ὄνομα... καὶ λέγεσαι, κενή, ματαία, ἂν καὶ ὁ λοιπὸς βίος δὲν εἶναι ὠχρὸς ἀντικατοπτρισμός σου ἐφ' οὗ σὺ ἀφειδῶς καὶ ἀενάως ἐπιχέεις ἀκτῖνας!...

(Μετὰ μικρὰν σιγὴν).

Τοιοῦτος ὁ βίος μας Αὐγὴ! Διάστειλον ἔτι μᾶλλον μετὰ τοῦ νοός, τὸ ὄμμα (καὶ τείνων τὰ δάκτυλα πρὸς τὰ ἄνω) ῥίψον μίαν βλέμματος ἀκτῖνα εἰς τὰ βῆθη ταῦτα καὶ ἀφέηθε εἰς ὄνειρα, μόνον... τὰ λοιπὰ εἶναι μηδέν!... Ἰδέ ὅπως εὐρὺ καὶ εἶναι καὶ παρίσταται ἐκεῖ ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τὸ ἄπειρον! Μία σφαῖρα ὡς ἰδική μας καὶ μεῖζων ἔτι, μυριάκις μεῖζων καθιστᾶται ὡς ἥλος, με χρυσὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς φανταστικῆς ἀψίδος τοῦ στερεώματος! Τοιοῦτον τὸ χάος εἶναι εὐρὺ τὸ ἄπειρον ἀλλὰ καὶ ἡ ψυχὴ μας εἶναι ἐξίσου εὐρεῖα ὡς αὐτό! Διάχυσον ἐν τούτῳ τὴν ψυχὴν σου καὶ θ' ἀνατείλῃ ἐπὶ πλεον εἰς ἀστήρ. Ἐνόσω εἰς τὴν ψυχὴν εὐρίσκεις πτέρυγα καὶ σθένος ἀνέρχου, ἀνέρχου καὶ... καὶ ἀκολουθῶ!... Ἄλλ' ἡ νύξ παρέρχεται Αὐγὴ! περιεργασθῶμεν ἔτι μικρὸν τὰ ἄνθη ταῦτα, τὴν ὠραίαν ταύτην φύσιν ἣτις ἀπλούται πρὸ ἡμῶν, ὡς ἀπέραντον ὄνειρον, ἄπτόν καὶ ἐνταυτῷ μυστηριώδες!...

Ἡ Σελήνη κλίνουσα μᾶλλον πρὸς τὴν Δύσιν ἀντενακλᾷτο μαγικὴ ἐπὶ τῆς θαλασσίας ἐκτάσεως. Ὁ Ζέφυρος ἐξηκολούθει πνέων ἡδυπαθῶς, τὰ δὲ φύλλα ἐφοικίον ἐναλλάξ ὑπὸ τὰς τρυφερὰς θωπείας του.

NAP. (ἀνακύπτων ἐκ ῥεμβασμοῦ).

Ἡδίσται στιγμαί!... Ὅποια ὄντως ἐξάίσια δράματα παρέχει ἡ νύξ τῷ θεατῇ, καὶ ὅποια τερπνὰ ἀποκαλύπτει μυστήρια! Ὅποιας ἐκγυμνοῦ μαγικᾶς ἐκτάσεως! ὅποιας μυστηριώδεις καὶ ἀτέρμονας ἐκτυλίσσει ὁδοὺς εἰς τὸ πνεῦμα φωτισζόμενας ὑπὸ τῶν μυρίων τούτων φανῶν τοῦ ἀπείρου! Μία ἀκτίς ἐνὸς ἀστέρος καπαλῆγει ἐκεῖ, ὅπου ἄρχεται ἑτέρα μιᾶς ἰδίας, μία τῆς Σελήνης λάμψις περατουμένη ἐδῶ, διδίδει ἄρα

χὴν εἰς ἑτέραν ἐνὸς ὄνειρου!... Ἀτελευτήτος συνάφεια καὶ σχέσις, μυστηριώδης σύμμιξις ὄνειρων καὶ φωτός, ἐλπίδων καὶ σκιᾶς, μέλλοντος καὶ χάους... Τὸ Μέγα ἐμφανιζόμενον ἐν τῇ μεγαλοπρεπείᾳ τῆς σκιᾶς καὶ τῆς σιγῆς τοῦ ἀπολύτου καὶ ἐγώιστικου τούτου δεσποτισμοῦ τοῦ ἀπείρου φωτός!... Ὅποιον ὄντως μεγαλεῖον μυστηρίου καὶ ἐμφανίσεως ἡ Νύξ!

(Εἶτα καὶ πάλιν)

Παρατήρησον καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐκεῖ τὴν εὐρεῖαν τῆς Σελήνης ἀντανάκλασιν... χρυσὸς διακυμαινόμενος. Ἐξ ἀποστάσεως ὡς ἐντεῦθεν φίλη μου οὐχὶ κακῶς θὰ ἔλεγέ τις ὅτι τεμάχια αὐτῆς καταπεσόντα ἐπιπλέουσιν ὑποσειώμενα ἐπὶ τῶν ἀπείρων ἐκείνων κυμάτων, ἢ ὅτι αὕτη ἡδὴ κεκμηκυῖα ἠπλώθη μακρὰ ἐπὶ τῆς ὕψους καὶ εὐρείας τοῦ αἰγιαλοῦ ἀγκάλῃς, ὡς ἐπὶ κλίνης, ἵνα μικρὸν ἀναπαυθῇ. Ἰδέ τὰ κύματα ἐκεῖνα τὰ διολισθαίνοντα φέιποτε ἐπὶ τῶν νώτων τῆς καὶ ἡρέμα ἀναπάλλοντα παραδόξως πως δὲν σοὶ παρέχουν τὴν ἰδέαν ὅτι αὕτη ζῇ, ἀναπνέει ὀλίγον μακράν, ἐκεῖ...

ΑΥΓΗ (βυθίζουσα τὸ βλέμμα εἰς ἐκεῖνο τοῦ Νάρκισσου)

Βλέπω διὰ τῶν ὀμμάτων σου καὶ ἀκούω διὰ τῆς φωνῆς σου λοιπόν, πρὸς τί με ἐρωτᾷς; ναί... ναί!

NAP. (ἐγερθεὶς μετ' οὐ πολὺ δρέπει ἐν νυκτάνθεμον).

Ἰδέ τὸ ἄνθος τοῦτο, Αὐγὴ. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν εἶναι πλήρες εὐωδίας καὶ δρόσου, καθότι ὑπὸ νύκτα μόνον ἀρέσκειται νὰ ἀνοίγῃ τὰ λεπτὰ καὶ εὐώδη πέταλά του, ὡς καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ δηλοῖ... Ἐχουσιν, ὡς βλέπεις, καὶ τὰ ἄνθη, ἢ μᾶλλον δύναται τις νὰ ἀποδώσῃ εἰς αὐτὰ ἰδιότητάς τινες, αἵτινες καλῶς θὰ ἐλέγοντο ἰδιοτροπία ἢ χαρακτήρ, καὶ ταῦτα ἀληθῶς τῶν ἀνθρωπίνων κρείττονα, καθὼς ἀπαύστως τὰ αὐτὰ, ἀμετάβολα, διαρκῆ, ἀφ' ἧς τὸ πρῶτον ἀνοιχθῶσιν οἱ κάλυκες αὐτῶν μέχρις οὗ καὶ καταπέσωσιν ὑπὸ τῶν... ἡμερῶν, ἢ τοῦ ἀνέμου... Τὸ ἄνθος τοῦτο θὰ ἡδυνάτο τις καὶ οὐχὶ κακῶς νὰ κατατάξῃ μετὰ τῶν ἀνθῶν, ὡς εἶπεν, ποιητῶν... καὶ διατὶ ὅχι; ἀγαπᾷ, ὡς βλέπεις, καὶ αὐτὸ τὴν νύκτα, καὶ μόνον ὑπὸ ταύτην ἐμφανίζεται βιοῦν ὑπάρχον ἀναπετάσσει τὰ πέταλα, ὡς ἀπὸ ὕπνου τὰ βλέφαρα αὐτοῦ καὶ ἀνοίγει ἐν ὄμμα, μίαν ψυχὴν, ψυχὴν μυρόεσσαν, ὅπως θαυμάσῃ τὰς ὀλίγας του νύκτας... μετὰ τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα ἄστρα, μετὰ τὸν γλυκὺν τοῦτον οὐρανὸν—ὠραῖος ὄντως θαυμασμός, ἡ διάχυσις μύρου! Ἐπειτα, τίς οἶδε! εἰς τὴν βαθεῖαν τούτου πρὸς τὰ ἄστρα ἐνατένισιν, εἰς τὸν ἥρεμον τοῦτον, ὡς εἶπεν, ῥεμβασμόν, μὴ δὲν ὑπάρχει μυστικὴ τις συνεννόησις, ἀπόκρυφός τις ὕμνος πρὸς τὸ ἐκτὸς ἰδεώδες... πρὸς τὸ θεῖον!...

(Εἶτα προσφέρων τὸ ἄνθος τῇ Αὐγῇ).

Ἀναπνευσσον ἐκ τούτου, Αὐγὴ, εἶναι ἡδὺ τὸ ἄρωμα αὐτοῦ... Ἡ εὐωδία, ὡς λέγουσιν, εἶναι ἡ ψυχὴ τῶν ἀνθῶν καὶ τοῦτο ἔχει αὐτὴν τόσον καλὴν!

ΑΥΓΗ (ὁσφραϊνομένην).

Ἡδυτάτην! Καὶ ὅμως... ἂν δὲν ἐφοβούμενη μὴ ἐκληφθῇ καὶ αὐθις ὡς κόλαξ, θὰ ἔλεγον, ὅτι τὸ ἄνθος τοῦτο ὑπέκλεψε τὸ μῦρον ἐκ τῶν λόγων σου... Νάρκισσε... ἀλλ' ἔστω οὐ-

δὲν λέγω· Ὅτι· αἰσθάνεσθαι ἐνθάδε· κεῖται· κεκρυμμένον· καὶ δι' ἐμὲ ἀρκεῖ· ὅτι· ὑφίσταται... α' Ἐνθάδε· κεῖται», λέγουσιν ἐπίσης· καὶ οἱ τάφοι καὶ ἐγκλείουσι σποδὸν ἢ πτώμα, ἀλλ' ὑπὸ τὰ χεῖλη ταῦτα, ὑπὸ τὸ στήθος τοῦτο ὑπάρχει· τι· πλέον ἢ ζῶν, κάμινος· ὀνειρώδων· καὶ πόθων, πῦρ, ὅπερ· ἡδύνατο· τὸ πᾶν νὰ μεταβάλῃ εἰς τέφραν! Σὲ ἀγαπῶ, Νάρκισσε, μὴ· πταίω διὰ τοῦτο; Λέγε· λοιπόν· ἐξακολουθεῖς μὴ· γνῶναι τὴν ψυχὴν σου μετὰ τὴν ψυχὴν τοῦ ἄνθους τοῦτου, τὴν πνοὴν σου μετὰ τὰ μῦρά του καὶ τὴν εὐωδίαν ὅλην ταύτην· ἐνός· ὀνειρώδους· θὰ· εἰσπνέῃς ἀπλήστως ἢ ψυχὴ μου! τοῦτο· μόνον ἐμὲ ἀφορᾷ· οἱ ἄλλοι ἄς ψάλλωσι!...

NAP. (ἀτενίζων αὐτὴν περιπαθῶς).

ὦ πόσον εἶσαι ἀγαθὴ, Αὐγὴ! Καὶ εἴτα· λέγουσιν, ὅτι· δὲν ὑπάρχει· εὐτυχία, ὅτι· εἶναι· λέξις ἀπλῆ, χίμαιρα, εἴ· τι ἄλλο... πλὴν ὁποῖοι· τότε τοῦτο· εἶναι, ἂν οὐχὶ εὐδαιμονία· ὑπερτάτη; τίς ὀνειροπόλησις· εὐδαιμονίας· μείζων ταύτης; ἢ τίς ῥεμβασμός· γλυκείας ἀποπλανήσεως, ἡδύτερος τῆς· πραγματικότητος αὐτῆς· τῆς μεθυσκούσης τὴν ψυχὴν καὶ ἀνέκφραστον ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον διαχυοῦσης· αἰγλήν;... Ἀληθῶς· εἰμὶ εὐδαιμόνων, (καὶ ἐπ' ἀνέλαθεν ὥσπερ καθ' ἑαυτόν) εἰμὶ εὐδαιμόνων!

Ἡ αὐτὴ τοῦ οὐρανοῦ προσήνης ὄψις, τὸ αὐτὸ ἐπιχαρὶ τῆς φύσεως μεθιδάμα· ὁ Ζέφυρος ἐξηκολούθει ἡρέμα πνέων ὥς· καὶ πρότερον... Αἶφνης, ἀπὸ τῆς· μιᾶς· μέχρι τῆς· ἐτέρας τοῦ οὐρανοῦ ἄκρας, ὥς ὑπὸ φαντασιώδους χειρὸς ἐπιχειροῦσης τὴν καταμέτρῃσιν τῶν οὐρανίων διαστημάτων, χρυσή τις καμπύλη διηυλάκωσε τὸν βαθὺν ἐκείνον σμάραγδον καὶ παραχρῆμα σθεθεῖσα ἠφάνισθη. Διάττων τις διῆλθε, καὶ τὴν πυρῶδὴ αὐτοῦ αὐλακὰ διεδέχθη ἐτέρα ἥττον ἀμυδρά, ὥς· συνοφρῶσις, ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ Ναρκίσου, παρακολουθοῦντος φαντασιωδῶς· ἐπὶ τὰ ἐσθεθεῖντα ἐκεῖνα ἵχνη χρυσῆς πτώσεως...

NAP. (ἐτι· σιγῶν καὶ ἐξετάζων)

ΑΥΓΗ

Ἀλλὰ τί βλέπεις φίλε μου; τί τὸ ἔλκυον ἐπὶ τοσοῦτον τὴν προσοχὴν σου ἐκεῖ ἄνω;

NAP. (ὥς ἀφ' ὑπνιζόμενος)

Εἶδες τὴν λάμψιν;

ΑΥΓΗ

Ὅποιαν;

NAP.

Τὴν χρυσὴν ἐκεῖ ἄνω

ΑΥΓΗ

Ναὶ... ἦτο εἰς· διάττων

NAP.

Καὶ οὐδὲν πλέον; Οὐδὲν τι ἄλλο παρατήρησες;

ΑΥΓΗ

Τί;

NAP.

Τὴν λάμψιν ταύτην διεδέχθη ἢ σκιά...

ΑΥΓΗ

Οὐδὲν τι φυσικώτερον

NAP. (κινῶν ἐλαφρῶς τὴν κεφαλὴν)

Καὶ ὅμως οὐδὲν τοῦτου σπουδαιότερον!

ΑΥΓΗ

Πῶς;

NAP.

Πρὸ μικροῦ ἔλεγον ὅτι εἶμαι εὐδαιμόνων... ἀλλὰ τὴν εὐτυχίαν ὥς· ἐπὶ τὸ πολὺ μὲ φῶς παρομοιάζουσι, καὶ... εἶδες τὸν διάττωντα;

ΑΥΓΗ

Ναί, ἄγοντα μίαν ταινίαν φωτεινὴν.

NAP.

Πλὴν καὶ ταύτην σύρουσαν ὀπισθεν ἐτέραν σκοτεινὴν... Ὑπῆρξε λάμψις... ὥς· προεῖπον, καὶ παραχρῆμα ἐγένετο σκιά!..

ΑΥΓΗ (σύνοφους)

ὦ μὴν εἶσαι ἀπαισιόδοξος· Νάρκισσε!..

NAP.

Πᾶν ἄλλο! Ἀπλῶς εἶπον περὶ κοινοῦ φαινομένου... εἴτα (ὥσπερ καθ' ἑαυτόν) καὶ ὅμως παρηκολούθησε σκιά!..

ΑΥΓΗ (διακόπτουσα αὐτόν)

Εἰσέτι ἢ ἀλλόκοτος αὕτη μαντικὴ Νάρκισσε; πρὸς τί οἱ τοιοῦτοι διαλογισμοί; διατί ἐπιδιώκεις τὴν ἐμβάτευσιν ταύτην εἰς τοιαύτας σκοτεινὰς καὶ ἀπαισιόδοξους ιδέας;

NAP.

Τὸ κύμα πίπτει ἐπὶ τῆς ἀκτῆς θωπεύει, ἢ συντρίβεται· μὴ τι πταίει αὕτη διὰ τοῦτο, ἂν ἄκουσά προσφέρει παρειᾶν εἰς ῥάπισμα ἢ ἀσπασμόν; Τὸ σκέπτεσθαι, εἶναι τι αὐθαίρετον καὶ ἀναπόφευκτον· ἢ διηνεκῆς τοῦ ὑγειοῦς καὶ δρῶντος ἐγκεφάλου κυμάτωσις, εἰς ἣν μόνον ὥς· ἐπὶ τὸ πολὺ ὁ ὕπνος δύναται νὰ εἴπῃ «στῆθι, ἀναπαύθητι.» Ἄλλως τε σκέψεις τις δεσπόζει ἐνίοτε, καθίσταται· πολλάκις ὁ κύριος, ὥς· τὸ κύμα ἐπὶ τῶν εὐρέων νώτων τοῦ ὠκεανοῦ τρέχον ἐκεῖ που χωρὶς νὰ ἐρωτᾷ τὰ ὑπ' αὐτὸ — καὶ οὕτω δεσπόζει ἐπιβάλλεται. Διάττων τις διῆλθε· καὶ ἡ χρυσὴ ἐκείνη διοχέτευσις σθενυμένου φωτός· ἐν τῷ ἀπεῖρῳ ἀμφοτέρων προσείλκυσε τὸ βλέμμα. Ἡ λάμψις αὕτη καὶ ἡ σκιά ἐκείνη ἀλλεπαλλήλως διῆλθεν πρὸ τοῦ ὅμματος καὶ ἀλλεπαλλήλως ἀντικατοπτρίσθησαν ἐπὶ τῶν ἐσωθεν εἰς ἀνάλογα φωτὸς καὶ σκιᾶς σχήματα — καὶ ἰδοὺ αἱ σκέψεις, ὧν τὴν ὑπαρξίν σοι ἐφάνην ἐπιζητῶν καὶ οὐχὶ ἐξετάζων!..

(Εἴτα καὶ αὐθις)

Εἰς διάττων διῆλθε, καὶ εἴτα ἐσθέσθη· οὐδὲν τι ἀπλούστερον καὶ ὅμως οὐδὲν τι σπουδαιότερον. Εἰς τὸ ἀπλοῦν τοῦτο κατ' ἐπιφάνειαν φαινόμενον σχεδὸν ἅπαν περικλείεται τοῦ βίου τὸ μυστήριον... Σύγκρινον τὸ φῶς τοῦτο μὲ δ, τι δῆποτε θέλεις· ἀναπόλησον ἐν ὄνειρον καὶ εἰπὲ σκιά! μίαν δόξαν καὶ εἰπὲ — σκιά! ἐν σύμβαιμα καὶ εἰπὲ — σκιά! ἐν θανάτῳ, μίαν πτῆσιν, μίαν εὐδαιμονίαν καὶ εἰπὲ — σκιά! καὶ θέλεις

ἔχει ὅ,τι ἐγώ, καθ' ἣν στιγμήν μοι ἀπέσπας τὴν προσοχήν, ἤκουον παρὰ τοῦ διερχομένου διάττοντος ! . . πικροὶ ἄειπτε οἱ λόγοι χρυσῆς ἀπωλείας ! . . Παράδοξον φαινόμενον· κάρφος τι κινούμενον πτῖλόν τι ἱπτάμενον, μία κίνησις, μία λάμψις μυστηριωδῶς πως φωνεῖ ἄλλ' εἰς τὸ βῆμα, ἢ τὸν νοῦν καὶ κάμνεις ἄλλ'. Θέσεις εἰς τὴν θήκην τὸ ἀνυψωμένον ἐγχειρίδιον, ἢ κράτει ἓνα ἀσπασμὸν καὶ ἀκουσίως ἡ αἰωρημένη χεὶρ σου ἐπαναθέτει ἡρέμα τὸ ἐγχειρίδιον εἰς τὴν θήκην καὶ τὰ χεῖλη σου δειλῶς ἐπανακλείονται ! . . Πλέων εἰς τὸ πέλαγος πραγματικῆς εὐδαιμονίας καὶ συναισθανόμενος αὐτήν, ἔλεγον : εἰμὶ εὐδαίμων ! καὶ ὁ διάττων ἀπήντα : στήθι ! Ἐμειδίων ἐγὼ ἐκ τῆς μέθης ταύτης κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην, καθ' ἣν συγχρόνως εἰς διάττων κατέπιπτε, ἐν ὄνειρον ἐσβέννυτο, μία ψυχὴ ἀπώλωλεν ! . . ὦ ! τῆς μεγαλοπρεποῦς ἰσοροπίας αἱ πένθυμοι ἀνάγκαι, τὰ ἐρεβώδη ἀποφθέγματα ! . .

(μετὰ βραχεῖαν καὶ αὐθις διακοπὴν)

Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν, Αὐγὴ, ἄπειροι στόνοι δυσφορίας ἐξέρχονται πανταχόθεν, ἀναριθμητοὶ οἰμωγαὶ συγγέονται μὲ τὴν βοὴν τῆς καταγίδος ἢ τῆς λαίλαπος, ἢ διακυμαίνονται ὡς ἀπόκρυφοι φρικιάσεις εἰς τὸν οὐρανὸν τοῦτον ὑπὸ τὴν σελήνην ταύτην, ὅπου τόσοι ἄλλοι, ὡς ἡμεῖς ἴσως μειδιῶσι καὶ ἡδύνονται. Φαντάσθητι ὅποσοι εἶναι δυστυχεῖς, ὅποσοι εἶδον ψευθεύσας τὰς ἐλπίδας των, ἢ σβυνόμενα τὰ ὄνειρα των, τὰ ὄνειρα ἐκείνα, ὧν ἡ ὑπαρξὶς τοῖς ἦτο ἡ ζωὴ ! Ὅποσοι ἐτι θνήσκουσι τῆς πείνης, ἢ τοῦ ψύχους· πόσοι ἐκ τῆς περιφρονήσεως, ἢ ἀδιαφορίας τῶν ὁμοίων των . . . καὶ ἡ αὐτοκτονία, ὁ βιαίως ἀποσπώμενος οὗτος τοῦ θανάτου ἀσπασμός, ὅστις εἶναι δι' αὐτοὺς τὸ μόνον διὰ τὴν πτωσίαν των ἔρισμα, τὸ μόνον φρικῶδες ἐν τῇ ἀπωλείᾳ των σῶστρον, καθίσταται αἰωνία των χλεῦη καὶ ἐμπαιγμός καὶ ἀποκαλοῦσι παραφροσύνην, ἢ ἀνανδρίαν, ὅ,τι κάλλιον θὰ ἔλεγον συμφορὰν ἢ βάσανον ! . . . Τοιοῦτος ὁ βίος φίλη μου ! Ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν μία ζωὴ καὶ εἰς θάνατος· ἐν ἐπιφώνημα ὀδύνης ἀπολήγον εἰς χαρὰν καὶ ἐν ἐπιφώνημα ἄλγους ἀπολήγον εἰς πένθος· μία νυμφικὴ παστὰς ἐδῶ κυκλομένη ὑπὸ ἀγγέλων, καὶ ἑτέρα νεκρικὴ ἐκεῖ κυκλομένη ὑπὸ δαιμόνων ! . . . Ὡ πόσοι εἶναι δυστυχεῖς, ὅποσοι εἰσὶν ἄθλιοι ! . . (καὶ τὸ στήθος του ὑψώθη βιαίως ὡς ἓνα ἀφίση ἓνα στεναγμόν.

(ἀκολουθεῖ).

Η ΑΧΑΡΙΣΤΙΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Ἡ ἀχαριστία ἦν ἐδειξαν οἱ ἄνθρωποι, πρὸς ἐκείνους οἵτινες ἀνέλαβον τὴν ἀνθρώπιν τῶν κοινωνιῶν αὐτῶν, πρὸς ἐκείνους οἵτινες πρωτογωνίσθησαν ὑπὲρ μιᾶς μεγάλης ιδέας, ἢ

ἐνὸς μεγάλου σχεδίου, πρὸς ἐκείνους οἵτινες ἀνέλαβον νὰ ἐξαγάγῃ αὐτοὺς τῆς πλάνης καὶ τῆς δεισιδαιμονίας, οἵτινες ἀνέλαβον νὰ ποδηγετήσωσι καὶ διδάξωσι αὐτοὺς εἰς ἀξιοσημείωτος.

Οἱ μὲν ἀνέβησαν τὸ ἱκρίωμα, οἱ δὲ ἐπλήρωσαν τὰς φυλάκας, καὶ ἄλλοι ἄλλως ἐπαθον.

Ὁ τῆς Μαίας Φαιναρέτης υἱὸς ἀντιταχθεὶς κατὰ τῆς τότε ἀχαλινώτου κοινωνίας, καὶ θελήσας νὰ ἐξαγάγῃ τοὺς συμπολίτας του τῆς πλάνης ἐπὶ τὸ κύνειον.

Ἡ ἄκρα δικαιοσύνη ἐρραπίσθη ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἀριστείδου, καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς, ἡ ζωογονοῦσα, δημιουργοῦσα καὶ σώζουσα αὕτη μεγαλοφυΐα, ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Περσῶν· τί νὰ εἴπῃ τις περὶ Μιλτιάδου, καὶ τί περὶ Ἀλκιβιάδου ; ἐπεχείρησε τὴν κατάκτησιν τῆς Σικελίας, καὶ δὲν προεμάντευσε τὴν ἀχαριστίαν τῆς πατρίδος του. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐξορίᾳ βιοῦντες οἱ Θουκυδίδαι συγγράφουσι τοὺς Πελοποννησιακοὺς των.

Ὁ Κικέρων μὲ τὴν μελίρρυτον γλῶσσαν του φονεύεται ὑπὸ τῆς Ρωμαϊκῆς τριανδρίας, καὶ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος ἐμπύγνυνται τὰ ἐγχειρίδια τῶν Βρούτων.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ διαπρύσιος κήρυξ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ναζωραίου λιθοβολεῖται.

Ὁ Κολόμβος !!! ὁ μέγας ἀνακαλυπτής ὁ ἐπιχειρηματικὸς καὶ παράτολμος θαλασσοπόρος, περιπίπτει εἰς δυσμένειαν ἐστεμμένων τυράννων, καὶ δέσμιος ἐπιστρέφει ἐκ τῆς γῆς του, εἰς τὴν Ἰσπανίαν τηχόμενος καὶ ἀπηλπισμένος, ἀποθνήσκει ὁ ἀνακαλυπτής τοῦ νέου κόσμου, καὶ μόνη τοῦ υἱοῦ ἡ φιλοστοργία ἀποδίδει τὰ νόμιμα τῷ τεθνεῶτι.

Ὁ Μίλτων μὲ τὸν ἀπολεσθέντα παράδεισόν του τυφλοῦται, ὁ Τουρκουάτος Τάσσος μὲ τὴν ἀπελευθερωθεῖσαν Ἱερουσαλὴμ ῥίπτεται εἰς τὸ δεσμωτήριον καὶ παράφοροι ἐπαναστάται ἀναβιβάζουσιν εἰς τὸ ἱκρίωμα τὸν Ἀνδρέαν Σχεγιέρον.

Οἱ Ροβεσπιέρ καὶ Δάνται, οἱ διδάσκαλοι οὗτοι τῶν λαῶν, οἱ θεμελιωταὶ οὗτοι τῆς ἐλευθερίας καὶ ἰσότητος τῆς Γαλλίας ἀνέρχονται καὶ αὐτοὶ τὸ ἱκρίωμα.

Φεῦ ! καὶ πόσοι ἄλλοι μεγάλοι αἰρεσιάρχαι, πόσοι κενοτόμοι φιλόσοφοι, πόσοι θιασῶται τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ λάτρεις δὲν παρεδόθησαν εἰς χεῖρας ἐμμανοῦς καὶ φρενητιῶντος ὄχλου !!!

Ἐχει δίκαιον ὁ περίπυστος τῆς Γερμανίας ποιητὴς λέγων ὅτι εἶνε φοβερόν νὰ ἔχῃ τις περισσότερον πνεῦμα ἀπὸ τοὺς συμπολίτας του, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο ὁ Σωκράτης εὔρε τὸν θάνατον. Μέγα δίκαιον εἶχεν ὁ Βειλάνδος.

Ἀλλὰ πάντα ταῦτα ὑπερέβαλε καὶ ἐπεσκίασε τὸ ἐν Γολγοθᾷ ἐγκλήμα.

Οἶα ἀχαριστία !

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΡΕΔΙΑΔΗΣ